

Lumina Giroceană

PUBLIKAȚIE CULTURAL-ISTORICĂ ȘI DE INFORMAȚIE • ANUL IV • NR. 1 (7) • 2013

Invățătorul Atanasie Baicu

Doi apostoli ai culturii poporului nostru de la sate sunt învățătorii și preoții. Ambii sunt mențiți să conducă, să crească poporul nostru de la o stare de întuneric și neștiință, la lumină. Ambii sunt fii, crescuți în cele mai multe cazuri în popor.

Atanasie Baicu

Unul dintre aceștia a fost și învățătorul Atanasie Baicu, născut la 16 ianuarie 1873 în comuna Cămpenii de Sus, județul Bihor. A urmat școala primară confesională ortodoxă română din Beiuș, iar apoi școala primară confesională germană din Băișan, jud. Bihor. La terminarea cursului primar urmează liceul greco-cotolic român din Beiuș, terminând cele patru clase liceale în anul 1889. În toamna aceluiași an reușește la Preparandia din Arad, pe care o absolvă în anul 1892. Devenind învățător, este repartizat ca suplinitor în comuna Michereciu (azi Ungaria), unde funcționează timp de trei ani¹.

La începutul Primului Război Mondial, în 1914, este înrolat în armată și trimis la Regimentul 18 din Sopron, cu ordinul secret de a fi strict supravegheat, la fel ca și colegul său, Iosif Ciorogariu. A participat la război pe frontul rusesc, românesc și italian, iar în septembrie 1916 este trimis la școala de ofițeri de la Budapesta până în 1917, după absolvire – la comandamentul gării din Vărciorova, iar mai apoi la Turnu Severin. La sfârșitul războiului avea gradul de sublocotenent².

În anul 1895 devine învățător și director la școala confesională ortodoxă din comuna Giroc, unde, prin muncă și dăruire, a reușit să sădească dragostea față de carte în inimile elevilor săi.

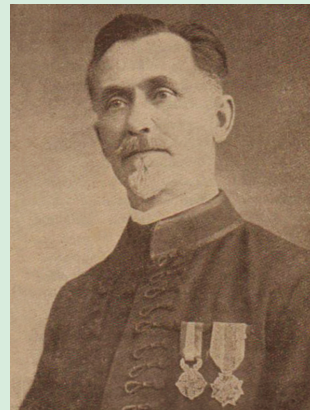

Maria Crișan Baicu

Criticând autoritățile austro-ungare, este silit să se retragă din învățământ în anul 1912. În anul 1918 când își reia activitatea, profesând până la pensionare, în anul 1932.

– Continuare în pagina 2 –

Pr. David Voniga

– Urmare din numărul anterior –

e) Atotprezența: „Au, nu umplu eu cerul și pământul?” (Ier. 23. 24) „Cerul este mie scaun și pământul razăm picioarelor mele” (Isaia 66.1.Ioan 4.21 -23; Efeseni .4.6; Fapte 17.26-27).

f) Eternitatea, fiind fără început și fără sfârșit (Deuter.23. 40; Isaia 48.12; 34.10; Apoc. 1.8; Timot 1.17; 6.16; Petru 3.8.) – și fiindcă nu este supus condițiilor de timp: „mai înainte de ce s-au făcut munții și s-a zidit pământul și lumea și din veac până în veac - Tu ești”. (Ps.90.2 .102. 26-28).

g) Neschimabilitatea: Dumnezeu rămâne pururea același neschimbat, atât cu privire la ființa Sa și la puterile, facultățile și perfecțiunile sale. „Dumnezeu nu este ca omul să se schimbe...” (IV Moisi 23.19). „...Sfătu! (Iacob 1.17.)”. „Eu sunt Domnul Dumnezeu! tău și să nu mă schimbi” (Malachie 3.6).

h) Atotputernicia, care consideră în nemărginita Lui putere imanentă de a crea și de a stăpâni toate. La Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputință (Luca 1.17).

– Continuare în pagina 2 –

Pr. David Voniga

– Urmare din pagina 1 –

„Și a zis Dumnezeu să se facă și s-a făcut” (Iov. 1.1). „Toate câte au vrut Domnul a făcut, în ceriu și pe pământ, în mări și întru toate adâncurile” (Ps 36.6; 33.9) „Tu ești Dumnezeu care faci minuni” (Ps 72.18; Marc. 19.36; Luca 1.17; Mat. 16.18).

i) Atotștiința, fiindcă Dumnezeu toate le știe și toate le cunoaște în modul cel mai perfect. „Mai mare este Dumnezeu... și știe toate” (I Ioan 3.20.) „El vede pe tot cel de sub ceriu și știe toate cele de pe pământ” (Iov. 28.24). - și nici o faptură nu este ascunsă înaintea Lui (Eu văd pe cei răi și pe cei buni 28.24). În tot locul ochii Domnului (Ps. 15.3.;5.21) „Eu sunt Dumnezeu... care știu cele ce vor fi mai pe urmă...” (Isaia 46. 9-10); Erem. 1.5. Matei 11.21).

j) Atotînțelepciunea, care consistă în perfecta cunoaștere a scopurilor, și a mijloacelor celor mai bune pentru realizarea a celor scopuri, „Unul prea Înțelept Dumnezeu... și izvorul înțelepciunii” (I. Timot. 1, 17; Iov. 12.13), „Cât sunt de mărite lucrurile tale Doamne, toate întru înțelepciune le-ai făcut” (Ps. 104.24 Pilde 3.19; Ier. 10.12) „O adâncul înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu, cât sunt de necuprinse judecățile lui și de neurmărite căile lui” (Rom. 11.33; I. Cor. 23.24; 3.7).

k) Libertatea absolută, care nu atârnă de la nimeni afară de el, și de la nicio necesitate externă. Se decide spre activitate liber și din propriul său îndemn, „Toate le face după

sfatul voiei sale” (Efes. 1.11). „Toate câte au vrut Domnul a făcut, în ceriu și pe pământ, în mări și întru toate adâncurile” (Ps. 135.6; 33.9).

l) Sfințirea, fiind Dumnezeu liber, de orice păcat, urăște răul în creațiunile sale și iubește numai binele. „...și nu este nedreptate întrânsul” (Dent. 32.4) Lumina este Dumnezeu și niciun întuneric întrânsul nu este. „Dumnezeu urăște Dumnezeu pe toți cei ce lucrează fărădelege”. (P. 5.6; Pilde 11.20).

m) Bunătatea nemărginită prin care împărtășește de bunătăți creațiunile sale. „Nimeni nu este bun fără numai unul Dumnezeu” (Marc. 10.18; Ps. 118.1) ...părintele îndurării și Dumnezeu dragoste este...” (I. Ioan 4.16; II. Cor. 13.11) „Bun este Domnul tuturor și îndurărilor lui peste toate lucrurile lui” (Ps. 145.9; 104.281). – Așa a iubit Dumnezeu lumea ca pe unul născut fiul al său la dat... (pentru mântuirea ei) (Ioan 3.16 Ioan 4.9-10; Mat. 23.9; 6.9; 7.11).

Când bunătatea lui Dumnezeu se revasă asupra celor ce nu o merită se numește *char* (v. a.) Rom. 11.35; Ef. 2.5.); când ajută pe cei lipsiți și în suferință se numește *îndurare* (Luca 1.72; Cor. 1.3); iar Dumnezeu în nădejdea îndreptării amână pedeapsa celor păcătoși, bunătatea lui se numește îndelungă-răbdare. (Rom. 2.41.3.25). Când Dumnezeu în bunătatea sa nu este prea aspru în pedepsirea păcatelor i se arată strălucita calitate de preablând. (Rom. 11.22; II Cor. 1.3; I Ioan 4.16; Ps. 111.1; 145.9; Mat. 23.9.6.9.7.11).

n) Adevăratul absolut consistă în

aceea că toate câte le comunică sau le descoperă Dumnezeu creaturilor sale sunt adevăruri și orice le promise și le îndeplinește infailibil. „Lui Dumnezeu e cu neputință a minți” (Evr. 6.18; Tit. 1.2; Ps. 31.6) „Cuvântul tău adevăr este” (Ioan 17.17; Ps. 12.7; Cor. 10.25; II Cor. 1.20; II Tim. 2.13; I Tes. 5.24; Marc. 13.30-31; Luca 21.32-33).

o) Dreptate nemărginită, prin care răsplătește ființelor morale după merit și după faptele lor, remunerând cu grație pe cei buni și pedepsind pe cei răi. (Mat. 16.27 Rom. 2.6; II Tim. 4.7; Efes. 6.8 Rom. 1.18; Evr. 12.29 Ps. 26.12.5.94.23; Pilde 3.33).

p) Unitatea după ființă. Din concepția că Dumnezeu este absolut nemărginit și perfect urmează ca după ființă este unul. Căci doar după chiar mintea sănătoasă sau mai multe ființe nemărginite, absolute și perfecte nu pot exista una lângă alta, căci atunci ar fi asemenea și s-ar mărgini una pe alta și n-ar mai fi nici nerginite și nici absolut perfecte. „Vedeți că eu sunt și nu este Dumnezeu afară de mine”. (Dent. 32.39; Isaia 44.6) „Ascultă Israele Domnul Dumnezeu nostru unul este”. (Dent. 4.6 Ps. 18.32.86.10; Marc. 12.1.29). „Aceasta este viața vrednică să te cunoască pe tine singur Dumnezeu adevărat și pe Isus Cristos pe care tu l-ai trimis”.

Acest Dumnezeu unic în ființă, este trei în fețe (Ipostasuri): Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Iar această trinitate este o unică și o singură Dumnezeire.

Pr. David VONIGA

Almanahul Banatului – Ilustrat, Editura „Almanahul Banatului Ilustrat”, p. 69-74, Timișoara, 1937

Înv. Atanasie Baicu

– Urmare din pagina 1 –

A înființat „Fundăția Atanasie și Maria Baicu” din venitul căreia ajutau copii săraci, dar buni la învățătură, pentru a frecventa în continuare școala atribuindu-le anual câte 10.000 lei. În 1897 înființează „Banca Poporală”, contribuie la ridicarea monumentului eroilor căzuți în Primul Război Mondial și a Casei Naționale, împreună cu învățătorul Mihai Bocșa și părintele David Voniga.

Atanasie Baicu a făcut parte din comitetul de conducere al corului

bisericesc, fiind secretar și este menționat ca președinte de onoare în „Calendarul Girocului” din anul 1936 (pag. 19) redactat de părintele Horea Vișoiu, donând astfel un clopot bisericii ortodoxe din Giroc.

Cum a lucrat acest dascăl al neamului pentru școala și cultura românească se știe: prin puterea iubirii, a sfaturilor și a muncii a atras stima învățătorilor, preoților și a țăranilor, făcând ca școala giroceană să progreseze.

Marius MATEI

NOTE

1. OCTAVIAN GRUIȚA, *Învățătorul Atanasie Baicu*, în „Giroc – Arc peste timp”, Ed. Marineasa, Timișoara 2010, p. 113

2. *Ibidem*

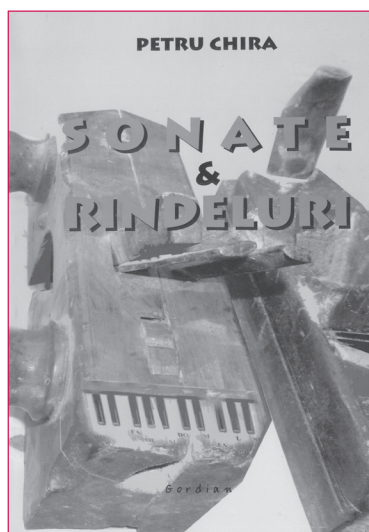
„Banca Poporală” Giroceană

Un nou volum semnat Petru Chira

Cu fiecare apariție editorială, Petru Chira ne dezvăluie o altă fațetă a personalității sale artistice. Dacă în volumele anterioare poetul ne apărea în diferite ipostaze: de cântăreț al iubirii și al femeii (Femeia eternal poveste, Romanța unei iubiri), de evocator al satului natal (Chemarea pământului), în cea de autentic reprezentant al poeziei în grai bănățean (Versuri) precum și în cea de virulent epigramist (Cotărița cu duminici), iată-l, acum, ancorat în realități contemporane, șfichiind metehne ale societății în care trăim, așa cu ni se prezintă volumul *Sonate & rindeluri*, editor George Lână.

La teme mai vechi, întâlnite în versuri risipite în volumele anterioare (Iubirile trecute, Trecerea timpului, Singurătatea, Vârsta

senectuții, ș.a.) poetul adaugă altele oferite de cotidian, cum ar fi: sărăcia, minciuna, corupția, limbajul

de lemn, inflația, fraudă electorală,

impostura, devalorizarea leului. Toate sunt vitriolate de verbul său acid.

Cele 99 de sonete și rondeluri, câte însumează volumul, sunt dovada travaliului creației de care poetul este conștient când afirmă: „Sunt în război, discret, cu prozodia, / Că până voi atinge măiestria, / Pot să afirm, laconic, că mai este.”

Volumul apărut recent vine să contrazică modestia autorului, știut fiindcă asemenea specii literare pretențioase, cum sunt sunetul și rondeluri, nu sunt la îndemâna oricărui creator. Așadar Petru Chira nu este un epigon al celebrilor săi înaintași din literatura universală și din literatura română, ci un continuator notabil.

Prof. Ion MURARIU

Portul tradițional, expresia unui neam

Iubitorii de artă fotografică, în special, au motive de bucurie datorită lansării unei broșuri inedite de fotografie veche ce oglindește portul tradițional bănățean de odinioară.

Inițiatorul acestui proiect, Marius Matei, a materializat rezultatele unei stăruitoare cercetări de teren, lucrarea cuprinzând cele mai semnificative fotografii, pe care le-a publicat într-o broșură intitulată sugestiv „Portul tradițional expresia unui neam”.

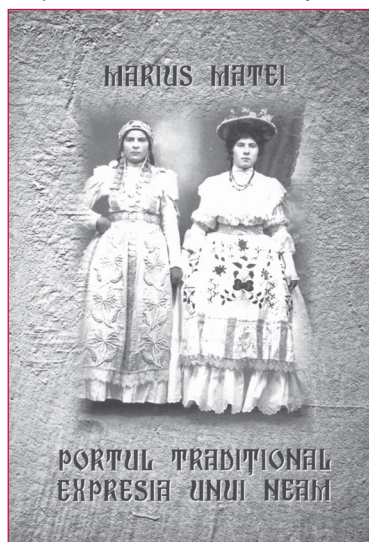
Întreaga lucrare demonstrează faptul că în Câmpia Banatului, bogăția etnografică s-a păstrat la o treaptă înaltă, nealterată și consecventă, manifestându-se într-o modalitate variată de exprimare.

Astăzi frumoasa artă tradițională o mai găsim doar în colecțiile muzeale, pe scenă la anumite festivități folclorice, sau în puținele colecții particulare, broșura având scopul de a readuce în actualitate portul popular ce odinioară era considerat un lucru firesc în comunitățile bănățene.

Autorul amintește în prefața broșurii: „Bănățeanca își arată bogăția prin podoabe din monezi și monturi de aur și argint cum ar fi: salbele sau tablele, brăurile și opregurile, „comășile” sau „gălanelle”, „tulbențele” sau „căpițele” de bani alături

de „pleceniși”, dar și a „acelor” de argint lucrate în filigran pentru „cârpe” și păr.

Înveșmântați cu mândrie în deosebitul port tradițional de sărbătoare, bănățenii au contribuit conștient la

arta populară românească și europeană cu un extraordinar rafinament, cu splendoare și spectaculozitate.

Cunoști o țară, un popor, pornind de la oameni și de la obiectele plăsmuite de ei, alături de limbă, obiceiuri și tradiții, costumul popular constituie o emblemă de recunoaștere, o marcă a identității entice, un document cu certă valoare istorică și artistică.

Impresionat de realitățile bănățene, Lucian Blaga a numit Banatul barocul etnografiei românești „Aici opregul și cântecul încă nu și-au istovit toate posibilitățile. Invenția formală n-a încremenit în câteva tipare stereotipic, repetate de-o unanimă memorie sterilă ca în alte părți. În satul bănățenesc dai la fiecare pas peste izvoarele unei imaginații în abundență isbucniră; aci, în șes sau la munte, mai aproape sau mai departe de oraș, ai prilejul excepțional de a asista la o prodigioasă „generație spontană” de forme: în cântec, în joc, în vers, în port, în obiceiuri și în vertiginoasa diferențiere dialectală a graiului însuși”.

În această broșură putem observa fotografii datate începând cu anul 1878 până în anul 1942. Toate aceste fotografii au fost alese din Câmpia Banatului, mai exact din subzonele etnografice Timișoara, Deta-Ciacova, Buziaș și Lugoj

Realizatorul acestei broșuri, Marius Matei, urmărește, prin fotografie, identificarea autenticului și evoluția în arta populară bănățeană, cercetând și valorificând și creațiile de profil (țesături, cusături, podoabe).

– Continuare în pagina 4 –

Povestea eroului necunoscut

Cu toți știm, sau cel puțin ar trebui să cunoaștem, faptul că românii sărbătoresc în fiecare an la Înălțarea Domnului (Ispas) Ziua Eroilor, când în biserici se înalță rugăciuni pentru eroii cunoscuți sau necunoscuți, iar autoritățile statului depun coroane de flori la monumentele eroilor și la „Mormântul eroului necunoscut”.

Dar, cine este eroul necunoscut și mai ales care este povestea sa?

La 12 mai 1923, zece eroi necunoscuți au fost dezgropați de pe câmpurile de luptă unde și-au pierdut viața, iar sicriile cu osemintele lor au fost aduse la Mărășești, cu trenuri speciale, fiind așezate în biserica „Adormirea Maicii Domnului”. Aici au fost întâmpinați de Ministrul de Război, generalul Mărdărescu, de alți generali și militari participanți la Primul Război Mondial, de preoți, în frunte episcopul militar Teculescu de la Alba Iulia, care a oficiat serviciul

religios și de numeroși locuitori din zonă. La sfârșitul slujbei, cel mai bun elev al școlii militare din Craiova, Amilcar Săndulescu, orfan de război, a pășit în fața celor zece sicrie și, cu privirea copilului care-și caută părintele, s-a oprit în fața unuia dintre ele și a zis: **Acesta este tatăl meu!**

Sicriul cu osemintele eroului a fost transportat la București, unde a sosit chiar de Ziua Eroilor, fiind întâmpinat de Principele Carol, moștenitorul tronului, de generali, autorități, de delegații unor țări străine, prezente la București și de numeroși locuitori ai orașului.

Carul mortuar tras de opt cai avea în fruntea cortegiului regimente

din toate armatele și un escadron din escorta regală. El a străbătut bulevardele capitalei, în sunetul clopotelor și al „Imnului eroilor”, precum și sub privirile îndurerate ale locuitorilor ce-l așteptau de-a lungul drumului până la Parcul Carol. În fața mausoleului a fost întâmpinat de regele Ferdinand și de Regina Maria, care, cu ochii înlăcrimați, au depus pe sicriul eroului o coroană de flori, l-au decorat cu „Virtutea militară”, după care regele a ținut un scurt și emoționant discurs.

Serviciul religios a fost oficiat de mitropoliții Miron Cristea și Pimen, după care a vorbit Primul Ministru I. Brătianu, arătând recunoștința poporului român față de eroii neamului.

La ora 12 armata dă onorul și în toată țara se păstrează două minute de reculegere în cinstea eroilor. Sicriul este coborât în mormânt de patru ofițeri, în timp ce sunt trase 101 salve de tun.

Prof. Octavian GRUIȚA

Portul traditional

– Urmare din pagina 3 –

Lansarea acestei broșuri, care valorifică un potențial artistic și creativ deosebit, demonstrează că interesul pentru valorile autentice și pentru revigorarea lor încă există.

Cu tot avântul modernizării vieții cotidiene, este de datoria noastră de a nu renunța la patrimoniul de valori tradiționale moștenite.

Aceste urme ale bogăției strămoșilor noștri, păstrate și transmise cu sfințenie din generație în generație, nu trebuie să le pierdem. Sunt mult prea prețioase, fiind chiar o părticică din ființa noastră. Intuind și meditănd asupra adâncului înțeles al acestor fotografii inestimabile, care aparțin unei civilizații, Marius Matei încearcă să le facă cunoscute, pentru că ele sunt mărturii autentice despre viața de odinioară a bănățenilor.

Prin selectarea fotografiilor și in-

serarea lor în pagină, cercetătorul Marius Matei a structurat o panoplie fotografică armonioasă și unitară, dând lucrării un sens de aducere-aminte, dar și de promovare a unei mărci identitare a etnografiei bănățene.

Apariția acestei lucrări meritorii este urmarea unui program demarat de Muzeul Satului Bănățean din Timișoara, de valorificare a potențialului creativ, al autenticului și frumosului existent în spațiul bănățean.

Prof. Ioan TRAIĂ

In memoriam Anghel Dumbrăveanu (1933-2013)

Născut la 21 noiembrie 1933, în comuna Dobroteasa, jud. Olt. Școala o începe în comuna natală, continuând studiile la Școala pedagogică de băieți, pe care o absolvă în 1953. În același an este numit redactor la revista „Scrisul bănățean” din Timișoara. În 1968 este licențiat al Facultății de filologie a Universității din Timișoara. Este numit secretar general de redacție al revistei „Orizont”. La constituirea Asociației Scriitorilor din Timișoara, în 1969, este ales

secretarul Asociației. Este redactor-șef adjunct al revistei „Orizont”. În 1972 este ales în Consiliul de conducere al Uniunii Scriitorilor din România. Debutază în 1952 cu versuri la „Scrisul bănățean”. Colaborează la revistele literare și de cultură din țară.

Volume de versuri: *Fluviile visează oceanul. Versuri* (1961); *Pământul și fructele. Versuri* (1964); *Iluminările mării. Poeme* (1967); *Oase de corăbii. Poeme* (1968); *Delte. Poezii* (1969); *Fața străină a nopții. Poeme* (1971); *Poeme de dragoste* (1971); *Singurătatea amiezii* (1973); *Tristia* (traducere în sârbo-croată de Adam Puslojic, 1970); *Enigma orhideei* (Ediție bilingvă în română și germană, 1976); *Diligența de seară* (1978).

Traduceri: Vladimir Ciocov, *Poemele candorii* (1972); Din lirica iugoslavă, în românește de Anghel Dumbrăveanu și Slavco Almăjan Vol. I *Poeți sârbi și croați contemporani* (1973).

Volumele de proză: *Piatra de încercare. Roman* (1976); *Chemarea mărilor* (1976).

(Din vol. *Literatura română contemporană. I - Poezii*. Coordonator Marin Bucu, Editura Academiei Republicii România, București, 1980).

Aprecieri critice

„El scrie o poezie biografică, atunci când își descoperă visător adolescența în peisajul oltenesc rustic, proaspăt și vibrant [...] Când scrie despre Banat, loc pe care îl socotește al doilea pământ al său care l-a adoptat generos, Anghel Dumbrăveanu încearcă să încorporeze trecutul în prezent [...] sau să surprindă atmosfera specifică locului [...] într-o gamă de armonii întunecate, ușor melancolice”.

(Cornelia Ștefănescu)

„Tema erotică și, cu precădere, motivul inițierii în dragoste, în diverse dozări cu celălalte atitudini caracteristice, au o putere de nuanțare aproape neistovită [...] Femeia este martorul nelipsit al oricărei mișcări sufletești [...] dragostea rămâne finalitatea neașteptată a unor experiențe tentante de misterul cunoașterii sau al comuniunii cu natura [...]

(Mircea Tomuș)

Din versurile poetului

Alina

Esti un duh în mine, asemenea
Luminii în plante,

și te laud întruna
Sub arcul soarelui, uimind copacii
Cu caligrafia mersului tău. Iarba
Ar vrea să-ți știe tainele arome
Ale trupului palid. Iar apele
Îți râvnesc limpezimea merată

Și ne astâmpăratul tânăr.
Piatra rotundă, lemnul sfințit
De harul pur al sunetelor albe
Și pământul cel plin de semnife
Și de ideile mereu noi
ale parfumelor,
Toate-mi pătrund în suflet,
încercând
Să împrumute un cadran
din frumusețea ta
Pentru nemărginita clipă
a-mplinirii.

Dar eu te duc cu mine totdeauna
și rămânem
Nedespărțiți și-n somn, de teamă
Să nu lovești vreun ram
pe drumuri siderale
Și să te schimbe-n plantă
sau în stea.

Cum raza serii

Sunt și aici și-n altă parte
și fericit, și trist, și rău, și bun
cum viața-nseamnă
și puțină moarte,
cum înțelept și cum nebun

Iau barca și mă urc în cer
și în pământ, și-n flori, și nicăierea
cum raza serii într-un ghiuvaer
și cum ecoul colindând pădurea

Să mă aștepți pe același mal
unde-am să ies mereu din ape,
cum fluxul largului, egal,
cum și departe și aproape.

Pagină realizată de
Prof. Ion MURARIU

Poezii

Marea mea

Mă cheamă marea și dulce îmi vorbește
Cu-ale ei spume albe și scoici în valuri line,
De pe nisipul neted, ușor m-ademeneste
Spre stânci îndepărtate, spre zări mult mai senine

Când nisipul tot sub val se răscolește
Eu îmi întind piciorul și-ncerc să îl încălesc,
Însă, Nețărmuta, mai rău mă țintuiește
Și-n urma mea rămâne o urmă fără de farmec.

O! voi, marine păsări norocoase,
Puteți vedea ce-i după pustiul orizont,
Puteți vedea apusul cu razele focoase,
Puteți vedea și vâlul luptând pe-albastrul front.

Aș vrea și eu s-am aripi, să pot să scurtez cerul,
Să zbor și mai departe de-ntinsul infinit,
Să mă desprind de soluri și nici ploaia, nici gerul
Nu mă mai ție-n locuri pe-acest pământ ticsit.

Și voi pești vii și ageri, lăsați purtați de val,
Vă invidiez amarnic, și tare mult aș vrea
Să pot să mișc în voie peste amarul mal
Să-mi găsec și eu locul, acolo-n marea mea!

ALEXANDRA PIENARU

Biografie

Sunt cel ce-am fost, adică nicidecum,
Și azi ca ieri și mâine, tot la fel,
Am strâns în brațe multe primăveri
Și aspre ierni m-au țintuit în drum.

Mi-e pasul îndreptat spre nicăieri,
Bătând poteci pierdute-n scrum,
Mă poticnesc și nervii mi-i consum,
Pe nu știu ce cuvinte în doi peri.

O, cum v-ați dus voi clipe minunate,
Cu iambi, trohei și rime-mperecheate,
Visând Parnasul și cununi de lauri.

M-am poticnit de stâncile colțoase.
Si-ajuns, acum, cu senectutea-n oase,
Mă văd punct negru între grauri.

PETRU CHIRA

Rondel sportiv

Românii fug, fără-ncetare,
Dovadă, deci, că fac și sport,
La trap, spre cele necesare,
Și în galop spre pașaport.

Prezenți cu toții la raport,
Că este mic sau este mare,
Românii fug, fără-ncetare,
Dovadă, deci, că fac și sport.

De muncă fuge fiecare,
Că-s insensibili la efort,
Dar când ajung peste hotare,
Împinși de-un nevăzut resort,

Românii fug, fără-ncetare.

PETRU CHIRA

Unei geloase

Îl urmărea pe soț cu frondă,
Și l-a surprins în mod bizar,
Sând gură-n gură cu o blondă,
Ce o sorbea... dintr-un pahar.

Deziluzie

Deși mă aflu-n plin avânt
Și vreau să scap de concurenți,
Mă lupt cu „morile de vânt”,
Dar nu fac față la clienți.

Saturatie

Nu mai pot ca să suport
Starea asta agresivă:
Ei „cireașa de pe tort”
Noi „bomboana pe colivă”.

IONEL IACOB-BENCEI

Breviar cultural

Forumul Publiciștilor Presei Rurale din Banat

În cadrul manifestărilor prilejuite de a V-lea ediție a „Zilelor Săcălazului” a avut lor în data de 5 octombrie a.c. întâlnirea membrilor din Asociația Publiciștilor Presei Rurale din Banat.

La acest eveniment moderat de prof. Ioan Traia, președintele Asociației au participat jurnaliști atât din zona noastră, cât și din Banatul sârbesc, care au prezentat ziarele și revistele pe care le conduc, precum și problemele cu care se confruntă. S-a făcut schimb de publicații și volume apărute în ultimul timp, ceea ce a prilejuit o mai bună cunoaștere a problematicii diversificate a fiecăruia.

Cei prezenți au luat parte și la alte momente care au marcat ineditul sărbătoririi Săcălazului: dezvelirea unei plăci memoriale la mormântul preotului Augustin Weber, personalitate culturală din localitate, inaugurarea unui monument pe locul unde a fost un lagăr de prizonieri la marginea comunei, vernisarea unei expoziții de pictură naivă și religioasă din centrul cunoscut al Uzdinului, precum și lansarea monografiei „Săcălaz – Timp și istorie”, ediția a III-a, de Ghiță Blejușcă și Ștefan Tomoiagă.

În final, Asociației Publiciștilor Presei Rurale din Banat i s-a acordat o Diplomă de Excelență, iar participanților la Forum, diplome și plachete.

Contribuții culturale girocene la Simpozionul International „Istorie și Cultură în Banat” Ediția I

La prima ediție a Simpozionului „Istorie și Cultură în Banat”, la care au participat cercetători reprezentând Universități din Cluj-Napoca, București, Timișoara, Reșița și Institutele de cercetare ale Academiei Române, filialele București,

Cluj-Napoca, Timișoara precum și Institutul de Cultură al românilor din Voivodina (Zrenianin), localitatea noastră Giroc, gazda Simpozionului, a avut o contribuție meritorie.

Astfel, în cele trei secțiuni desfășurării programului, Istorie, Cultură, Literatură și Presă, cadre didactice implicate în cercetare au prezentat comunicări interesante, vizând, în primul rând, arealul în care trăim.

În manifestarea intitulată „Salon de carte” care a precedat lucrările Simpozionului, pe lângă cărțile expuse de edituri din Cluj-Napoca, Timișoara (David Press Print),

Zrenianin, au fost prezentate pe scurt și oferite celor prezenți volumele „Giroc – Arc peste timp”, monografii de Octavian Gruîța, Ion Murariu și Marius Matei, precum și „Vorbe d-ale noastre”, glosar girocean de Ion Murariu.

Dintre comunicările susținute, unele s-au referit la așezarea noastră sau la aspecte ale culturii locale cum sunt: „Comunitatea din localitatea Giroc în contextul realităților din societatea bănățeană de la începutul secolului al XX-lea” (autor Ioan Muntean, Timișoara), „Girocul «broșătul» cu natura în era socialistă” (autor Viorel Dorel Cherciu, Timișoara), „Preot deșteptării noastre...” (autor Ion Murariu, Giroc), „Girocul - ultima linie de apărare a Timișoarei” (Florin Golban, Giroc). Altele s-au datorat profesorilor

Octavian Gruîța („Ioan Ciucurel, țăran publicist și scriitor”), Petrișor Treta („Eminescu și Banatul”), Alexandru Kosa („Armamentul armatei medievale din Banat”). Lucrările prezentate la Simpozion se vor publica într-un volum ce va apărea ulterior.

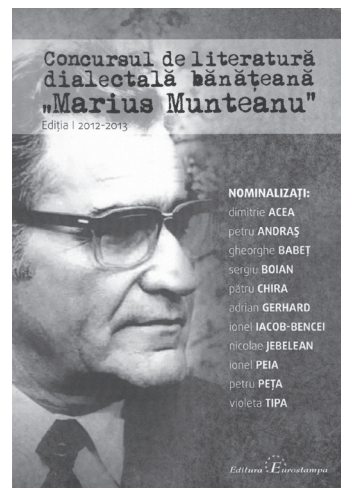
Așadar se poate spune că, în cele două zile (2-3 noiembrie 2012) cât a durat Simpozionul, Girocul a fost la înălțime.

Prof. Ion MURARIU

Concursul de literatură dialectală bănățeană Marius Munteanu –Ediția I –

La Editura Eurostampa a apărut, spre sfârșitul anului trecut, volumul intitulat *Concursul de literatură dialectală bănățeană „Marius Munteanu”*, ediția I 2012-2013. La lansarea acestuia, care a avut loc la Casa Studenților din Timișoara, a participat un numeros public, scriitori, critici literari, publiciști, specialiști în domeniu, iubitori ai creației literare în grai bănățean.

Printre vorbitorii care s-au referit la volumul amintit a fost și prof. univ. dr. Ioan Viorel Boldureanu, cel care s-a îngrijit de alcătuirea lui.

În final, câțiva dintre cei 11 scriitori nominalizați: Dimitrie Acea, Petru Andraș, Gheorghe Babeț, Sergiu Boian, Petru Chira, Adrian Gherhard, Ionel Iacob-Bencei, Nicolae Jebelean, Ionel Peia, Petru Peța și Violeta Tîpa au venit și au citit creațiile lor.

I.M. GIROCEANU

Revista Iconostas, o publicatie de cultur si educatie crestin-ortodox

În aprilie 2008, apărea de praznicul Sfințelor Paști, cu binecuvântarea Înalț Prea Sfinției Sale Părinte dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, primul număr al revistei trimestriale „Iconostas”, editată de Biserica Ortodoxă „Sfântul Dimitrie” din Giroc.

Acest eveniment de mare însemnătate în viața întregii comunități de creștini ortodocși din această localitate bănățeană are ca precursori preoți vrednici de pomenire, precum David Voniga, Horea Vișoiu, Victor Aga, Aurel Jivi, care au propovăduit învățătura creștină dincolo

de zidurile bisericii, printr-o bogată și rodnică activitate publicistică. Urmărindu-le pilda, părințele paroh Adrian Chermeleu a încheșat un colectiv de redacție (al cărei președinte de onoare și suflet a devenit) format din cadre didactice universitare, Prof. Univ. Dr. Adia Chermeleu, Prof. Univ. Dr. Marcel Tolcea, Prof. Univ. Dr. Ștefan Buzărnescu, Conf. Univ. Dr. Alin Gavreliuc și profesori din Giroc, Octavian Gruia și Ion Murariu. Aceștia și-au propus să-și aducă aportul la realizarea dezideratului exprimat în articolul-program semnat de preotul paroh Adrian Chermeleu. În primul număr al publicației: „Prin editarea revistei «Iconostas», vreau să fiu mai aproape de corabia credincioșilor în drumul lor și al meu spre mântuire care

nu se poate realiza în afara învățării lui Dumnezeu. Învățătura care trebuie să ajungă în toate casele credincioșilor”.

Fără a avea rubrici declarate de la începutul apariției, materialele publicate în cele 17 numere ale revistei, având un conținut eterogen, pot fi, totuși, grupate, dacă se are în vedere tematica pe care se bazează.

Ar fi în primul rând, articolele de fond, apărute pe prima pagină, care

credinței creștine, cum ar fi: „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, „Praznicul Cuvioasei Parascheva, bucuria credincioșilor ortodocși”, „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie”, semnate de Pr. Adrian Chermeleu, dar și altele avându-l ca autor pe Prof. Dr. Florin Golban: „Sfântul Mucenic Teodor”, „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, „Floralia”, „Sânzâienele”.

Numeroase sunt și articolele de interes general privitoare la practici creștine și la semnificația acestora dintre care se pot remarca: „De ce mergem la biserică?” (autor Gabriel Tomescu), „De ce sunt pictate

bisericele?” (de Pr. Prof. Dr. Nicolae Necula), „Crezul ortodox”, „Lucrarea Sfântului Duh în cadrul Sfintei Trăimi” și „Taina Sfântului Maslu” (de Pr. Adrian Chermeleu) „Cinstirea Sfintei Cruci” (Pr. Dr. Cristian Munteanu).

Unele materiale publicate au vizat îmbogățirea cunoștințelor celor cărora le este adresată revista, privitoare la aspecte care au tangență cu fenomenul religios. Amintim dintre acestea: „Învățăturile lui Nea Goe Basarab...” capodoperă a culturii române și europene (autor Conf. Univ. Dr. Aida Chermeleu), „Fenomenul kitsch în viața noastră și în Biserică” (Lect. Dr. Mihaela Palade), „1 Decembrie și rolul Bisericii în Marea Unire” (de Prof. Dr. Florin Golban).

Prof. Ion MURARIU

– Continuare în numărul viitor –

PERIODIC AL PAROHIEI ORTODOXE GIROC ♦ ANUL I ♦ NR. 1 ♦ APRILIE 2008
Apare cu binecuvântarea Înalț Prea Sfinției Sale dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului

reflectă, întotdeauna, un eveniment religios important sau o sărbătoare ce se prăznuiește în trimestrul când apare revista. Amintim câteva: „Anul 2009, dedicat cinstirii și pomenirii Sfântului Ierarh Vasile cel Mare (+ 379) și celorlalți Sfinți Capadocieni”, „Târnosirea Bisericii Sfântul Dimitrie din Giroc”, „Sărbătorile Maicii Domnului”, „Prezența giroceană la hramul Catedralei Patriarhale”. De asemenea, cu prilejul marilor sărbători, Nașterea Domnului Iisus Hristos și Învierea Domnului Iisus Hristos, au fost publicate mesajele adresate clerului, cinului monahal și dreptmăritorilor creștini de către Î.P.S.S. Nicolae, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului.

Pe aceeași linie se înscriu o serie de articole dedicate prăznuirii Sfinților Apostoli, propovăduitori ai

Colegiul de redacție:

Redactor-șef: Marius Matei;
Secretar de redacție: Claudiu Glăvan
Redactori: Prof. Ion Murariu; Prof. Octavian Gruia; Petru Chira;
Vasile Bucur; Dorin Aga; Sever Lazăr
Colaboratori: Ionel Iacob-Bencei; Prof. Ioan Traia;
Fabiana Matei; Alexandra Pienaru
Tehnoredactare: Dorin Davideanu
e-mail: luminagiroceana@yahoo.com
Această revistă este afiliată Asociației Publiciștilor Presei Rurale în Banat și Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

ISSN 2247-8035

Tipărit la

Editura Eurostampa
Timișoara
Bd. Revoluției din 1989, nr. 26
Tel.: 0256-204816
edituraeurostampa@gmail.com
www.eurostampa.ro